

vroomheid, christelijkheid en kerkelijkheid — het leven met Christus, door den Geest, uit het geloof instort, als de waarachtige vroomheid, waarin God alles is, vermolt, dan hebben de machten buiten haar principieel ook reeds een volledige overwinning over haar behaald. De kerk heeft zich zoo voor Satan geannexceerd.

Het is met de kerk in dat opzicht precies als met iederen geloovige. Als de mannen en vrouwen der kerk in eigen hart den booze mogen overwinnen, als zij in eigen hart den goeden strijd hebben gestreden en zich daar waarlijk hebben gebogen voor den levenden God en zijn levend woord, als zij daar werkelijk werden losgescheurd van wereld, zonde en eigen vleesch, kortom, als zij met het hart waarlijk gingen gelooven, dan hebben zij principieel met het oog op iedere mogelijke situatie de overwinning behaald, dan zijn ze in alles „meer dan overwinnaars“, dan zijn ze heel de wereld de baas! Dit is de overwinning, zoo schrijft Johannes — neen, niet het overwinningsmiddel, niet het wapen, waarmee men de overwinning moet behalen, neen: de overwinning —, die de wereld overwint, namelijk ons geloof.⁴⁷⁾

En daarom nog eens: de eerste, laatste, principiele, ja, feitelijk de éenige strijd, welken de kerk heeft te doorworstelen, is de worsteling tegen alle boosheid in eigen kring en eigen leven. Daarin gaat ze, als ze ontrouw is, volledig onder. Daardoor komt ze, uit genade, door het geloof, tot de hoogste heerlijkheid! Die strijd is haar opgelegd, met alle, onzegbaar zware, moeiten, zorgen, teleurstellingen en smarten, die er onlosmakelijk mee verbonden zijn. C. V.

⁴⁷⁾ I Joh. 5:4b.

UIT DE SCHRIFT

De lastering van den Naam: (III)

Doch Jezus, kennende hun gedachten, zelde tot hen: „En indien Ik door Beëlzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen ze dan uw zonen uit? Daarom zullen die uw rechters zijn.

Maar indien Ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp, zoo is dan het Koninkrijk Gods tot u gekomen“.

Mattheüs 12:25a, 27, 28.

Christus doorziet het hart van zijn vijanden, die het enthousiasme der scharen over de genezing van den invalide, dankbaar naast Hem staande, trachten te doorbreken met het giftige, cynische woord: „deze werpt de duivelen niet uit dan door Beëlzebul, den overste der duivelen“. Daar komt de zonde met opgeheven hand in openbaar.

En met het zwaard des Geestes ontmaskert de Zoon des menschen deze infame bestrijding. Hij wijst hun fluistercampagne aan als laster. En lasteren is altijd een kwestie van niet-willen, niet van niet-weten. Hier wordt de hand opgeheven in het zondigen; hier zijn harten, welke in boozen opzet zich sluiten voor het licht der Messiaansche genade, de heerlijkheid van den NAAM, den Verbondsnaam „de HEERE“.

De inferieure, vijandige praat der Schriftgeleerden is zoo doorzichtig, dat wie even nadenkt, onmiddellijk de willens-en-wetens-uitsproken ongerijmdheid moet zien. Stellen zij het niet voor, alsof Jezus in complot met den duivel staat? Maar dat komt toch hierop neer, dat de duivel een compagnon gezocht heeft om zijn eigen handlanger — een anderen duivel — uit te werpen!

Wat is deze vuilspuiting in feite oerdom! De Schriftgeleerden hebben daarmee een mes gehanteerd, waarmee zij zichzelf in het lichaam snijden. Want de Heiland stelt hun de sabelscherpe vraag, welke verklaring zij dan geven voor de duiveluitwerpingen, welke door „uw zonen“ verricht worden. „Uw zonen“, d.w.z. zij, die tot uw groep, uw „partij“ behooren. In de kringen der Overpriesters en Schriftgeleerden waren er z.g. exorcisten of duivelbezweerders, die door amuletten, kruiden, besprengingen, samen met bezweringsformules, booze geesten meenden te kunnen uddrijven, of bezetenheid te voorkomen. Welnu, zegt Christus, als uw stelling waar is, dat Ik dit wonder van duivelbanning verricht zou hebben door de kracht van een oppersten duivel — durft gij dan ook de conclusie aan, dat uw „duivelbanners“ met de hel een voorzichtig verdrag hebben gesloten, om te slagen in hun werk? Daarom zullen uw eigen exorcisten uw rechters zijn: zij oordeelen u. Dat beteekent: Christus noodigt die Farizeeuwsche broeders van het gilde der duivelbezweerders uit, om dan maar eens uit te maken, of de beschuldiging tegen Hem gegrond is. Hij doet dit met Messiaansche majesteit, want Hij weet: dit zwaard keert zich altijd tegen de Farizeeërs! Immers, geven die exorcisten dezen gelijk, dan veroordeelen zij zichzelf. Zijn zij daarentegen van oordeel, dat een duivelbanner niet mag worden aangezien als bondgenoot van een-of-anderen duivel, dan moeten zij ook den Rabbi van Nazareth tegenover hun eigen leermeesters en partijgenooten in het gelijk stellen.

En zoo komt Christus tot de positieve conclusie: „Maar indien Ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp, zoo is dan het Koninkrijk Gods tot u ge-

komen“. (In Luc. 11:20 geeft hetzelfde bericht: door den vinger Gods⁴⁸⁾, waarmee meer bedoeld wordt op de kracht van Gods goeden en heiligen Geest.)

Er staat letterlijk: „dan heeft het Koninkrijk Gods u ingehaald. En daarmee wordt bedoeld: dan is met Mij het Koninkrijk Gods midden onder u gekomen! (binnen u, zegt Lucas ergens). En dan moet ge erkennen, dat Ik dus inderdaad de Ware Zoon van David ben, Die u al de geheimen van den NAAM verklaren kom. De Geest Gods staat achter en in heel Mijn werk. En als gij dat zoo bruut en cynisch ontkent, dan lastert Gij den Geest. Ge maakt u schuldig aan de zonde met opgeheven hand. Ge smaadt den HEERE, in Zijn teerste ontferming, in Zijn onuitsprekelijke liefde. Ge staat volledig aan den verkeerd kant van de demarcatielijn tusschen het zaad der Vrouw en het zaad der slang. Volledig, want welbewust! Ge hebt zelf het volk geleerd, dat de goede geesten staan tegenover de booze, en dat een duivelbezwering, gelijk hun exorcisten deze verrichten, slechts te danken is aan de kracht, den vinger Gods. (Vgl. Ex. 8:19.) Nu trekt gij willens en wetens een streep door uw eigen onderricht, om Mij te treffen — maar weet: ge lastert daarmee niet maar den Zoon des menschen, doch den Heiligen Geest (vs 31, 32)! U moet er in dit verband Lucas 11 eens op nalezen. Volgens het bericht daar heeft de Heiland in Zijn re-

Mr Dr Willem van den Bergh (II slot)

1850 - 25 Februari - 1950

Zooals reeds uit wat we citeerden bleek, geschiedde al wat Van den Bergh verrichtte in het diepe besef van zonde, schuld en verdoemelijkheid voor God. Er was geen zweem van een „glorie-en-victorie“ stemming in zijn ziel toen hij den weg der doeleantie in voortdurend gebed en schuldbelijdenis insloeg.

Met geweldigen ernst en klem riep hij het de kerk zijner dagen toe, dat ze de oorzaak en dus de schuld van de ruïneering der kerk niet in de eerste plaats bij Koning, Kerkbesturen, predikanten enz. moest zoeken. Neen, de ontrouw, de geestelijke traagheid en de onverschilligheid en de onbarmhartigheid der geloovigen waren de oorzaken, waarom de striemen des Heeren op de kerken neerkwamen. Ik geloof, zoo verzekerde hij eens, dat wij geestelijk en uitwendig zoo veel verder zouden komen, indien wij de oorzaken van al de ellende niet bij de liberalen en synodalen, maar bij ons zelve zochten. En het was zijn diepe, vaste overtuiging, dat van een ware reformatie nooit of te nimmer sprake kon zijn, indien Gods volk niet met Daniël en Nehemia, heel de schuld van al de zonden der kerk op zich nam, daarmee beladen voor God kwam en Hem waarachtig smeekte om erbarmen, om genade, om vergeving.

Met scrupuleuze zorg zag hij voorts toe op de wijze waarop de kerkelijke strijd werd gevoerd. Hij was er zoo diep van overtuigd, dat ieder, die ten opzichte van de kerk voor God een zaaksgerechtigheid mocht bezitten, door zijn wijze van denken, spreken, handelen, strijden, volkomen verwerpelijk kon worden bij God! Wat waarschuwde hij voor het veruitwendigen van den kerkelijken strijd, het gebruiken van middelen, die de strenge critiek van den Heiligen Geest niet kunnen doorstaan enz. Hoe walgde hij van de farizeesche zelfverheffing en het verheerlijken van Gods „trouwe“ — inderdaad zoo ontrouwe — volk! Wat kon hij toornen tegen het niet gevoelen van de solidariteit der schuld en tegen de gedachte, dat met de bevrijding uit de synodale organisatie het eigenlijke werk was afgelopen, terwijl voor hem de eigenlijke arbeid daarmee pas begon. De synodale bestuursorganisatie moest immers ter zijde gesteld worden. t e n e i n d e k e r k e r s t e l m o g e l i j k t e m a k e n !

Voortdurend hamerde hij er daarom op, dat niet alleen het doel dat men beoogt, maar vooral ook de middelen, welke men tot het bereiken van dat doel hanteert, geheiligd moeten zijn. „Zoo licht — zoo schreef hij — zijn wij tevreden, als het doel maar bereikt wordt, en wij vergeten, dat God Zijn zegen inhoudt aan wat niet in Zijn Geest geschiedt. — Daarom moeten de bidstonden (Van den Bergh ging in Voortuizen er elke maand in voor) niet slechts dienen om Gods hulpe te vragen, maar ook Zijn Wijsheid en Geest. Want: hoe koninklijker men zijn zaak acht, des te koninklijker moeten onze wapenen zijn. Wanneer de procedures over de kerkelijke goederen worden gevoerd, schrijft hij aan Fabius: „Wij gevoelen zoo weinig de verantwoordelijkheid tegenover de bepleiting van het recht, al ware het maar om het nageslacht. Niet of, maar hoe een proces gevoerd wordt, is hoofdzak. Evenmin of het gewonnen wordt, maar of het beginsel zuiver en met zuivere, ernstige middelen bepleit wordt, moet ons ter harte gaan. Ook in kleine zaken van het dagelijksche leven, kleine schermutselingen met onze vrienden, maar evenzeer in den strijd tegenover onze vijanden vergeten wij dit dikwijls“.

Wanneer de vrijmaking der kerk in 1886 een feit geworden is, wijdt Van den Bergh zijn volle aandacht aan den opbouw der gemeente.

Van ganscher harte dankt en looft hij God voor

quisitoir tegen deze lasteraars van den NAAM de gelijkenis ingevlochten van den mensch, bezeten van een onreinen geest, die echter uitgedreven wordt. Maar de daemon keert terug, en vindt in den mensch „een geveegde en in orde gebrachte woning“. De man heeft zich niet tot God bekeerd — en als de booze geest opnieuw een offensief opent, ditmaal met zeven compagnons, kwader exemplaren nog dan hij zelf, dan trekken ze gemakkelijk met hun achten in de leegstaande woning van dat menschenhart. „En“ (zoo besluit Christus) „het laatste van dien mensch wordt erger dan het eerste“. Dat wil zeggen: de hel ontplooit zich tot haar achtevoud, haar diepste volheid. Dat is nu 't benauwen-de van de zonde met opgeheven hand. „Wie tegen den Heiligen Geest gesproken zal hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomst“.

Wij zijn hiermee echter nog niet klaar met het pellen van die grootste aller zonden, het kwaad tot den dood: de lastering van den NAAM.

Want Christus' Eigen profetie brengt dit kwaad in verband met Zijn Kerkvergaderenden arbeid. Groningen. J. SMELIK.

⁴⁸⁾ Vgl. het hoofdartikel „De vinger Gods“ van K. S., De Reformatie, 21e Jrg. No. 35.

KERKELIJK LEVEN

het wonder van genade, dat God ondanks alle zonde, schuld, onverschilligheid en lauheid der geloovigen zijn kerk toch nog verlossen wilde.

„Houdt sterk aan in het gebed, en waakt in hetzelfde met dankzegging“. Zoo roept de Heere zijn volk toe. Zoo roept Van den Bergh het ook in Gods Naam aan de kerk zijner dagen toe!

„Is er geen reden tot dankbaarheid?“

Tot dankzegging, omdat onze getrouwe God de oogen opende voor jarenlange ontrouw tegenover Christus en Zijn Woord, tegenover Kerkeraad of Gemeente, tegenover Doops- en Ambtsbelofte.

Tot dankzegging, omdat eindelijk gehandeld werd overeenkomstig de gedragslijn, tegenover de „Synodale Organisatie“ door Dr G. J. Vos Azn., voorgescreven in zijn „Handboek tot beoefening en toepassing van het Kerkerecht“, blz. 15, alwaar geleidelijke wijziging wordt aanbevolen, tenzij men, naar den alouden regel, met een goed geweten voor God, in gebondenheid aan Zijn Woord, dat in alles kenbronnen richtsnoer zij, een of ander punt daarmede in onverzoenlijken strijd achtende, zich om des Heeren wil tot verbreking en overtreding gedwongen voelt.“

Tot dankzegging alzoo, omdat, niettegenstaande ons ongelooft en onze menschevrees, de HEERE God zondige boelen deed verbreken en menscheijke inzettingen, die met Zijn Woord streden, deed verwerpen en weder lust gaf tot Zijne inzettingen.

Ja, dankzegging mag er wezen voor zoo menige wonderlijke uitkomst in nood, beschaming van vrees, nederwerping van tegenstand, als in tal van kerken ondervonden is. Nog meer, indien met het losmaken van kerkelijke boelen, door de liefelijke werking des Heiligen Geestes, banden van ongelooft en gierigheid mochten springen, het zachte juk van Christus op de schouderen mocht gelegd worden, en hij leerde zachtmoedig en nederig te zijn.

WIE zal de lof des HEEREN uitspreken voor de geestelijke zegeningen hier en daar genoten; voor den broederband weder opgeleefd; de gemeenschap der heiligen opnieuw ervaren; ja, de bekeering van menige ziel, die samenviel met de bekeering in het kerkelijke leven. Zalig, wie waarlijk niet alleen maar roepen mocht voor de eere van „Koning Jezus“, maar in aanbidding nederzinken voor den Immanuel en Goël, Wiens trouw door onze ontrouw niet verbroken wordt, Wiens accepter vrijpraak gaf, toen wij het doodvonnis verwachtten, van Wiens lippen de myrrhe afdrupte, door Wien wij tot den Vader gaan.

Dankzegging mag er wezen voor de allerwege zich openbarende begeerte naar vereniging tusschen alle Gereformeerden in den lande; voor de mannen, die de Heere verwekte, om raadsliden Zijns volks te zijn bij zoo gewichtige handelingen; voor de wonderlijke wijze waarop reeds jaren lang hetgeen thans geschiedde, werd voorbereid; ja, voor den tegenstand van allerlei kanten, die de doorwerking van Gods Woord op kerkelijk gebied eer begunstigt dan stremt.

Maar naast dezen danktoon laat Van den Bergh ook en vooral het Woord van boete en berouw en bekeering weerklinken.

„Neen — zoo roept hij uit — Gods weldadigheid verzwijgen mogen wij niet. — Maar maakt deze juist onze schuld niet zwaarder, ja moest niet menigen belijden, dat juist na de „vrijmaking“ zijner kerk eerst gevoeld werd, hoe diep onze kerken zijn gezonken, hoe schuldig wij voor den HEERE staan?“

„En nu van achteren is er maar één getuigenis in de ziel“, werd bij de Inleiding van het congres gezegd,

„hoe w
ons no
kerk m
voor sc
wat uit
vroeger

Ja w
jarenlan
dermat
en ontv
na de
brande
boeien
ondervo
reeds l
of ten

En te
volk ui
in om
overc

Verst
houding
de onv
ner opl
ting ee
die tha
beginne
zijn?

Word
weifelr
geloof
zocht o
God
schic
stam

Besta
deel de
tie, ziel
hoopt d
geestel
ring ka
de na
ren 20

En h
enkel s
in gebe
soms te
scheur

Word
Kerken
collecta
H. Sch
2 daart
des ha
hartigh
merkte
tenen n

En
slechts
Kerk w
kracht
twee
nen
den
een Ne
HEERE
schonk

En v
ben wij
of niet
Is ni
ook va
lingszo
Later
meentel
ding v
lijken,
de gro

Denk
David
Hiskia

Word
kerad
vergete
men te

Wijd
noegza
gaan d
door d
verbod
soms d
terwijl
weder
en kra
mag, z
aansta
Oefen
elkande
trad v
voor v

Ja, l
Bestaa
stellen
delaars
oogen
uitgekl
de, wa

AAM de
eten van
a wordt.
a mensch
De man
de booze
net zeven
zelf, dan
de leeg-
(zoo be-
dien
teer-
tot haar
enauwen-
tegen
en zal
geven
och in

het peilen
den dood:

kwad in l.
SMELIK.

an K. S.

LEVEN

le zonde,
eloovigen

t in het-
zijn volk
ds Naam

God de
tegenover
d of Ge-

eld werd
Synodale
eschreven
sing van
wijziging
r den
gewe-
d aan
onen
daar-
ach-
il tot
edwon-

ande ons
God zon-
ijke inzet-
erwer-
o menige
van vrees,
in kerken
losmaken
rking des
gierigheid
tus op de
rde zacht-

i voor de
voor den
schap dar
an menige
kerkelijke
roepen
maar in
en Goël,
ten wordt,
oodvonnls
afdrupte,

wege zich
schen alle
en, die de
te zijn bij
tijke wijze
eschiedde,
an allerlei
op kerke-

Bergh ook
en bekee-

ldadigheid
deze juist
menigene
kerk eerst
onken, hoe

uigenis in
es gezegd,

„hoe we zoo laf en zoo trouweloos konden zijn, om ons nog zoo door onzen God te laten slepen". Welke kerk moet dit niet beamen? Hoe heeft dikwijls de vrees voor schorsing of het voorbeeld van anderen gewerkt, wat uit gehoorzaamheid aan Gods Woord reeds veel vroeger had moeten geschieden?

Ja wordt thans niet duidelijk, hoe tengevolge van jarenlang tuchteloosheid en stilzwijgen, de gemeente dermate onbekend is met de gruwelen der organisatie en ontwend aan de gezonde kerkregering, dat velen na de verlossing evenals geredde dieren weder den brandenden stal of als vrijgelaten slaven de oude boeien weder opzoeken? In hoe menige gemeente ondervond de kerkeraad juist tegenstand van hen, die reeds lang kerkelijk behandeld moesten geweest zijn, of ten minste in hun ambt door anderen vervangen!

En toch, om nog meer redenen hebben wij met het volk uit Jeremia 3:25 te betuigen: „Wij liggen in onze schaamte en onze schande overdekt ons."

Verstaat de gemeente het wel, dat de vijandige houding van tal van leeraren mede een gevolg is van de onverschilligheid der kerken omtrent de wijze hunner opleiding, en dat, ware 50 jaar geleden de stichting eener Gereformeerde Universiteit begonnen, zij die thans vervolgen wellicht pleitbezorgers der zuivere beginselen op kerkrechtelijk gebied geweest zouden zijn?

Wordt er wel smart gevoeld over tegenstand of weifeling van broeders, met wie men overigens in één geloof verbonden is, en wordt wel een antwoord gezocht op Israëls kreet in Richteren 21: „O HEERE, God van Israël! Waarom is dit geschied in Israël, dat er heden een stam van Israël gemist wordt?"

Bestaat niet het gevaar, dat menige Kerkeraad het deel der gemeente, dat niet medegaat met de Reformatie, zich niet meer op de ziel gebonden voelt, en wanhoopt dat ooit langs den weg van verootmoediging en geestelijke worsteling nog eens dergelijke verbroedering kan volgen, als tusschen Juda en Benjamin volgde na de verootmoediging en tuchttoefening in Richteren 20 beschreven?

En hoe meent men in tal van gemeenten door een enkel schrijven aan den Kerkeraad jaren lang verzuim in gebed of waarschuwing als te vergoeden, terwijl soms te ongevoelig de pijnlijke ofschoon noodzakelijke scheur getrokken wordt!

Wordt niet ten gunste van de „vrijmaking" der Kerken te veel nadruk gelegd op volle lokalen, ruime collecten, nieuwe hulpkerken en vergeten dat juist de H. Schrift in Lukas 12:1, Micha 6:7, 8, Jes. 66:1, 2 daartegen waarschuwt en vooral op de verbrijzeling des harten, het recht doen en op persoonlijke barmhartigheid wijst, en ook Art. 29 der Belijdenis andere merktekenen der Gereformeerde Kerken en der Christenen noemt?

En omgekeerd, hoe menigene, die alléén of met slechts enkelen in stad of dorp de bekeering zijner Kerk wenscht, wanhoopt daarna, vergetend dat zoo krachtige belofte ligt in Matth. 18:20: „Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijnen Naam, daar ben Ik in het midden van hen!" en dat juist op het gebed van één Nehemia, één David, één Samuël of één Mozes, de HEERE de grootste verlossingen of hervormingen schonk.

En waar het kwam tot kerkelijk optreden, hoe hebben wij dan als kerkeraadsleden allereerst te vragen, of niet veel tot verootmoediging stemt!

Is niet menige teleurstelling of nederlaag gevolg ook van nog verborgen afgoden of gekoesterde lievelingszonden?

Laten Predikanten en Ouderlingen, maar ook gemeentelieden niet vergeten, dat gierigheid en vergoeding van het schepsel, hoerij en onbezonnen huwelijken, pronkzucht en tuchteloosheid in het huisgezin de grootste jammeren over Volk en Kerk brachten.

Denk aan Jacob (Genesis 34) en Achan (Jozua 7); David (2 Samuël 12) en den Leviet van Richt. 19; Hiskia (2 Kon. 20) en Eli (1 Samuël 3).

Wordt niet in menige onzer kerken ongeregeld kerkeraadsvergadering gehouden, en, indien het geschiedt, vergeten eerst op elkander tucht te oefenen, alvorens men tegenover de gemeente optreedt?

Wijden de Bedienaren des Woords thans vooral genoegzame studie en gebed aan hunne heerlijke taak; gaan de Ouderlingen niet menigmaal voort in de sleur door de organisatie, helaas, begunstigd, maar thans verboden; en wordt door Diakenen niet te vreesachtig soms de zorg voor meerdere armen op zich genomen, terwijl vergeten wordt, dat juist wanneer werkelijk weder eens opoffering voor armen, weezen, weduwen en zieken door Gemeente en Diaconie geschiedt, mag, zoowel geestelijke zegen als tijdelijke welvaart aanstaande is?

Oefenen de gemeentelieden thans vooral tucht op elkander uit, en vermaant men ook tegenstanders, of trad verbittering voor deernis, en onverschilligheid voor vertrouwen op Gods belofte in de plaats?

Ja, is er waarlijk geestelijk leven en godzaligheid? Bestaat niet het gevaar, dat het op den voorgrond stellen van het Koninkrijk ambt onzes dierbaren Middeelaars sommigen het Hoogepriesterschap aan de oogen onttrekt, en wordt niet in menige kerk hijgend uitgezien naar het neerdruppelen van genade en vrede, waar men thans juist in het besef van Gods ont-

PSALM 9:16-21

(Vertaling N.B.G.)

De HEER, die volken richten zal,
Hij stelt hun kuil hen zelf tot val;
hun voet verwarde in de netten,
die zij verborgen voor mij zetten.

De HEERE, die Zich kennen deed,
handhaafde 't recht en keerde 't leed;
de goddelooze ligt in banden,
verstrikt in 't werk van eigen handen.

De goddeloozen worden slijk, *)
zij keeren om naar 't doodenrijk;
de volkeren, die God niet eeren,
Zijn grimmigheid zal hen verteren. **)

Sta op, HEER, gun den sterveling
geen zegepraal in dit geding.
Laat toch de hoop der ootmoed weten:
voor goed blijft d'arme niet vergeten.

De volken voor uw aangezicht,
jaag, HEER, hun schrik aan in 't gericht,
dat zij hun trotsche hart vergeten ***)
en zich weer stervelingen weten.

A. v. B.

*) Ps. 18:43.
**) Ps. 59:14.
***) Ps. 101:5.

fermende weldaden te meer behoefte gevoelt, om ook zijn kerkelijke, huiselijke en persoonlijke schuld weggenomen te zien door het bloed des Lams?

En waar de strijd voor de eere van Gods Woord en het Herderschap van Christus over Zijne kerken gevoerd wordt, zijn onze wapenen wel immer heilig, onze drijfveeren wel zuiver en handelen wij in het geloof dat de wereld overwint?

Zoo sprak, predikte, betuigde Van den Bergh.

Het was hem waarlijk om reformatie der kerk te doen. Maar ook ten opzichte daarvan waarschuwde hij voor zelfbedrog.

Hoer hem getuigen!

„Er is een valsche en een echte bekeering, geveinsd en oprecht geloof; alzoo is er ook valsche en echte reformatie. De Satan maakt al wat goed is na. Zoo ziet hij ook gaarne eene Kerk „gereformeerd", mits niet door den Heiligen Geest en naar Gods Woord.

Waarom zit nu het verschil?

Er is een reformatie die uit bitterheid tegenover het onrecht van anderen ontsproot; en eene andere, die uit droefheid over eigen schuld aan het bestaan van dat onrecht, ontstond.

Er is eene reformatie, die geschiedt uit geestelijke zelfzucht, om gemakkelijk en goedkoop zuivere prediking te hebben; en een echte reformatie, die uit lust om met oprechtheid Jezus als Heere en Hoofd der Kerk te belijden, voortkomt, en daarom verwerpt al wat met zijn Woord in strijd is.

Er is eene reformatie, die opgaat in een vereeniging van gelijkgezinden en hooghartig zich stelt tegenover hen, die „niet medegaan". Maar ook eene betere reformatie, die ontstaat uit deernis over de verwaarloozing der gemeente, en met de Synodale Organisatie doet breken, om met meer vrijmoedigheid en ijver het afgedwaalde en gebrokene op te zoeken.

Er is eene reformatie, die begint en eindigt met het afwerpen van het Synodale juk, en het benoemen van een kerkeraad, en toch alle bestaande afgoden, breuken en bannen onaangeroerd laat; maar ook eene reformatie dieper en breder opgevat, die in huisgezin, beroep en hart doorwerkt, of daarin reeds begonnen wordt, en een „klein beginsel van gehoorzaamheid" in alle stukken vertoont.

Er is eene reformatie uit vleeschelijken ijver, met wettische verschijnselen en eigenwilligen godsdienst vereenigd, die op het geestelijk leven nadeelig werkt; maar ook een andere reformatie die, uit kracht van Jezus' bloed, door den Heiligen Geest gewerkt, een Borg niet minder dan een Koning behoeft, en geestelijke ontwakning geeft.

Lezer, welke kenmerken vertoont de kerk waartoe gij behoort, hetzij ze Hervormd of Gereformeerd heet? En indien ge gebreken ziet, breekt met de zonden, maar zoek de gevolgen te genezen. En woont ge in een ware gereformeerde kerk, zijt ge dan zelf vernieuwd, bekeerd?"

Dit is een herinnering aan Mr Dr Willem van den Bergh, van den man, die „het geweten der Doleantie" werd genoemd.

Een herinnering, die niets anders mocht zijn dan het doorgeven van wat het eigenlijke, het centrale van de boodschap was, welke God door hem aan Volk en Kerk bracht.

Honderd jaar geleden schonk de HEERE hem aan ons. Zestig jaar geleden nam Hij hem van ons weg in zijn heerlijkheid.

Maar zijn woord bleef.

En wie zijn tijd kent weet dat het óók thans, mischien zelfs wel meer dan ooit, aangrijpende actualiteit bezit!

C. V.

OP EN OM 'T KERKPLEIN

CONSERVATIEVEN

Ik heb er lang en veel naar gezocht te mogen weten wat dat toch voor lieden zijn en óf ze er zijn: conservatieven. En wat toch hun beginselen waren in vroeger tijd en in onze progressieve eeuw.

Eindelijk ben ik er achter gekomen.

Conservatieven, échte dan, zijn er nooit geweest.

En conservatieven zijn er vandaag ook niet.

Want de conservatieven zijn altijd de slippendragers van de progressieven geweest. De mannen van het behoud zijn altoos in het spoor der vooruitstrevenden gegaan. De re-actionairen altijd door de mannen van de actie in hun doen en laten bepaald.

Ik ontdekte dat zoo:

Ergens in een dorpskerk was een nieuwe organist gekomen. En met de verandering van organist was het tempo des spelens en mitsdien ook des zingens versneld. Heel de gemeente deed mee. Op één na. Die eene bleef bij het tempo der vaderen. Dat meende hij tenminste. En zoo scheen hij ook te doen. Want als er een versregel — nieuw tempo — was uitgezongen en men even pauzeerde om voor den volgende regel op adem te komen, hoorde men in die korte pauze het zwaar geluid van den man, die bij het oude dacht te blijven, de laatste lettergreep van den juist gezongen regel er uitstooten. Had de gemeente — versneld tempo — gezongen: „Zingt nu blij te moe....." dan klonk in de korte rustpauze een solo van den broeder-van-het-behoud m ó e!" Als de man nu waarlijk het oude tempo consequent had aangehouden, dan ware hij aan het eind een heelen regel achter geweest. Dan had hij aan het einde gezongen — solo, oud tempo: „met gejuich geprezen". Maar — en daaruit bleek, hoe de man zichzelf en die hem hoorden fopte — ook bij dien laatsten regel was hij slechts één lettergreep achter. Dan zuchtte hij, al protesteerend tegen de nieuwe fratsen van dien progressieven organist, als de gemeente klaar was..... z e n.

Kijk, zoo zijn de conservatieven, de menschen van het behoud, de re-actionairen.

Ze komen wel achteraan.

Met het zingen een lettergreep.

Met de mode een enkel seizoen.

Maar ze blijven nooit een regel achter bij het zingen.

En ge ontmoet nooit een man of een vrouw, die zoo van een schilderij van Rembrandt schijnt gestapt te zijn.

De progressieven geven het tempo aan.

En de mode.

Ook in de politiek.

Ook in „de kerk".

En daarom kunnen in de kerk en in de politiek en in heel het leven die brave mannen-van-het-behoud den toon niet aangeven.

Dat moeten trouwens ook de progressieven niet doen.

De gevechten tusschen het behoud en den vooruitgang zijn slechts spiegelgevechten.

Spiegelt U er aan.

En denk aan het profetisch vermaan, dat de hardloopers en de achteraancomers beide bekeeren moet: „Tot de wet en tot de getuigenis".

Redding voor het leven is er alleen bij de normen van onzen God!

D. E. C.

* Nuchterheid!

ALOOPAKS, LOOPAKS, OOPAKS, PAKS.....

Deze week is de synode der uitbannende kerken bijeengekomen. Uit betrouwbare bron weet ik heel zeker, dat zij in verzoeking gebracht wordt, wel een koehandel te beginnen. Maar tot onzen spijt mogen we op het oogmerk nog niet publiceren wat ter zake ons bekend is. We kunnen alleen maar adviseeren: vergeet geen oogmerk de openbare feiten van 1944, toets alles wat deze week in de krant komt aan de maatstaven der Schrift, die dus óók leert, dat de Schriftuurlijke maatstaven alleen aan en in de nuchtere feiten kunnen worden aangelegd. Waar dus niet geschiedt, gaat men met beweerde maatstaven alles en nog wat doen behalve..... meten hetgeen juist gemeten worden moet.

Overigens: men weet dat er sprake is van zeer geheime samensprekingen van enkelen met de synodocratische deputaten. Ieder kan dus op zijn vingers narekenen, dat er een zekere formule besproken zal worden (die trouwens in de pers reeds is voorgesteld, en natuurlijk nog gewijzigd worden kan bij herhaalde geheime samenspreking).

Denk nu, indien straks over deze dingen publicaties — met eventuele juichtonen over wijd openstaande deuren — mochten geschieden, eens aan het volgende verhaaltje.

Een leeraar, aan wien ondergeteekende nog altijd dankbaar terugdenkt, leerde ons op het gymnasium eens een aardig mopje. Hij vertelde, dat eens iemand had probeeren te bewijzen, dat vele nederlandsche woorden uit het grieksch stammen. Voorbeeld was het woord „vos". Dat dier heet in het grieksch „aloopëks". Die iemand beweerde dan, dat het woord deze geschiedenis had doorlopen: eerst was het „aloopëks", toen „loopëks", daarna „achtereenvolgens: „oopëks", „pëks", „phëks", „fëks", „foeks", „foes", „fos", „vos".

Aan dat verhaaltje heb ik nog al eens teruggedacht als ik naging, wat er al na 1944 gezegd is over de zestien bindende punten, waarvan in de gansche wereld — want de waarheid is één van Verkuy's tot Greijdanus' territoir — niemand mocht afwijken. Zoek ze alle zestien op, lees